

Kattaqo'rg'on davlat pedagogika instituti Pedagogika fakult
2-bosqich Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalariga 4-semestr uchun
« Tabiat bilan tanishtirish metodikasi »fanidan yakuniy nazorat savollari
Imtihon shakli: yozma

№	Mavzu	1-QISM“OSON SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning kirish qismidan asosan nazariy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	2-QISM“ODDIY SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 1-rejasidan asosan mulohazaviy savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'ladi).	3-QISM“MURAKKAB SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 2-rejasidan asosan qoidalar, teoremlar, kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	4-QISMqism “MURAKKAB SAVOLLAR 2” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning 3-rejasidan asosan tendensiyalar, paradigmlar, konsepsiyalar kabi savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).	5-qism“QIYIN SAVOLLAR” deb nomalanadi va semestrda o'qitilishi rejalashtirilgan mavzularning xulosa yani yakuniy qismidan asosan talabani mustaqil fikrlashga, mavzuni to'liq anglashga yo'naltiradigan savollardan iborat bo'ladi (tayanch iborasi bo'lmaydi).
1.	“Ilk qadam” Davlat o'quv dasturida turli yosh guruh bolalarini tabiat bilan tanishtirish mazmuni	“Ilk qadam” davlat o'quv dasturida bolalarni tabiat bilan tanishtirishning asosiy maqsadi nima?Tayanch ibora: asosiy maqsad	“Ilk qadam” dasturida bolalarni tabiat bilan tanishtirish mazmuni qanday tashkil etilgan?Tayanch ibora: mazmun yo'nalishi	Kichik yosh guruhi bolalari uchun tabiat bilan tanishtirish mazmunini tavsiflab bering	“Ilk qadam” dasturida tabiatni o'qitishda hissiy-amaliy yondashuvning mohiyatini ochib bering.	“Ilk qadam” dasturi bolalarda tabiatga nisbatan ongli munosabatni qanday shakllantiradi?
		“Ilk qadam” dasturida tabiat bilan tanishtirish mazmuni qaysi omilga qarab farqlanadi?Tayanch ibora: yosh guruhi	Nima uchun kichik yoshda tabiatni hissiy qabul qilishga alohida e'tibor qaratiladi?Tayanch ibora: hissiy munosabat	O'rta yosh guruhida o'simliklar va hayvonlar haqidagi bilimlar qanday shakllantiriladi?	O'yin faoliyati orqali tabiat haqidagi bilimlarni shakllantirishning pedagogik ahamiyatini tahlil qiling	Agar maktabgacha ta'lim tashkilotida tabiat burchagi tashkil etilmasa, bolalar rivojiga qanday ta'sir ko'rsatadi?
		Turli yosh guruhlarida tabiatni o'rganishda qanday umumiy jihatlardan mavjud?Tayanch ibora: amaliy faoliyat	Amaliy mashg'ulotlar va tajribalar bolalarning bilish jarayoniga qanday ta'sir ko'rsatadi?Tayanch ibora: tajribaviy o'rganish	Yosh guruhlariga ko'ra faoliyat turlarining farqlanish sabablarini asoslang	Rivojlantiruvchi faollik markazlarining tabiatni o'rganishdagi o'rni baholang	Bolalarning bilish jarayoni rivojida tajribalar qanday ahamiyat kasb etadi?
2.	Bolalarni tabiat bilan tanishtirishda dunyoqarashlarini shakllantirish, tarbiyachining va oila tarbiyachisining vazifalari	Bolalarni tabiat bilan tanishtirishda maktabgacha ta'lim tashkilotida qanday sharoitlar muhim hisoblanadi?Tayanch ibora: rivojlantiruvchi muhit	O'rta yosh guruhida tabiat haqidagi bilimlarni kengaytirish qanday usullar orqali amalga oshiriladi?Tayanch ibora: bilimlarni kengaytirish	Tabiatni o'rganishda kuzatish va tajribaning o'zaro bog'liqligini tushuntiring.	Atrof-muhit bilan bevosita aloqaga asoslangan ta'lim yondashuvining ustun tomonlarini izohlang	Siz tarbiyachi sifatida “Ilk qadam” dasturi asosida tabiatni o'qitishni yana qanday takomillashtirgan bo'ladingiz?
		Insonning tabiat bilan bog'liqligi nimada namoyon bo'ladi?Tayanch ibora: jonli va jonsiz tabiat	Insonning biologik obyekt sifatida tabiatga qaramligi nimada ifodalanadi?Tayanch ibora: biologik obyekt	Bolalarni tabiat bilan tanishtirishda “Ilk qadam” Davlat o'quv dasturining o'rni va ahamiyatini tushuntiring	Bolalarni tabiat bilan tanishtirishda “Ilk qadam” dasturiga tayangan holda ishlashning pedagogik mohiyatini tahlil qiling.Bolalarda qiziquvchanlik va mehnat ko'nikmalarini rivojlantirishda tabiat omilining rolini baholang.	Bolalarni tabiat bilan tanishtirish orqali ularni barkamol shaxs sifatida tarbiyalash qanday amalga oshiriladi?Agar tarbiyachi tabiat haqidagi bilimlarga yetarlicha ega bo'lmasa, ta'lim jarayonida qanday muammolar yuzaga keladi?
		Insonning biosferadagi o'rni nechta tomondan tavsiflanadi?Tayanch ibora: biosferadagi o'rin	Bolalarda dunyoqarash shakllanishida tabiat bilan bevosita aloqaning ahamiyati nimada?Tayanch ibora: dunyoqarash	Tarbiyachi bolalarga tabiat haqidagi bilimlarni rejalashtirishda nimalarga e'tibor berishi kerak?	Tarbiyachi va oila tarbiyachisi hamkorligining bolalar dunyoqarashini shakllantirishdagi ahamiyatini izohlang	Oila tarbiyachisining tabiatni o'rgatishdagi faolligi bolalar dunyoqarashiga qanday ta'sir ko'rsatadi?
3.	Tabiatda amaliy uslub va uning turlari	Bolalar tabiat haqidagi dastlabki bilimlarni qayerlarda kuzatish orqali oladilar?Tayanch ibora: kundalik hayot	Maktabgacha yoshdagi bolalarda kuzatuvchanlik qanday rivojlanadi?Tayanch ibora: kuzatuv	Tabiat burchagini tashkil etish tarbiyaviy jarayonga qanday ta'sir ko'rsatadi?	Tabiatga ehtiyotkor munosabatni shakllantirishda tarbiyachining shaxsiy namunasi nechog'li muhim?	Bolalarning tabiatga bo'lgan munosabatini shakllantirishda kundalik hayotdagi kuzatuvlar qanday rol o'ynaydi?
		Bolalarda tabiatga bo'lgan qiziqish qanday shakllanadi?Tayanch ibora: qiziqish	Nima sababdan madaniy o'simliklar va uy hayvonlari yaxshi rivojlanadi?Tayanch ibora: parvarish	Fasllarga oid tabiat hodisalarini bolalarga o'rgatish qanday amalga oshiriladi?	Tarbiyachi va oila tarbiyachisi hamkorligining bolalar dunyoqarashini shakllantirishdagi ahamiyatini izohlang.	Sizning fikringizcha, tarbiyachi va oila tarbiyachisining tabiat bilan tanishtirishdagi vazifalarini yana qanday takomillashtirish mumkin
		Tabiatda amaliy uslubdan foydalanishdan ko'zlangan asosiy maqsad nima?Tayanch ibora: amaliy uslub	Tabiatshunoslik mazmunidagi ijodiy o'yinlarning tarbiyaviy ahamiyatini tushuntiring.Tayanch ibora: ijodiy o'yin	Didaktik o'yinlarning turlari va ularning bolalar rivojidagi ahamiyatini yoritib bering	Tabiatda amaliy uslubni qo'llashda o'yin faoliyatining pedagogik mohiyatini tahlil qiling.	Tabiatda amaliy uslubdan foydalanmasdan tabiatshunoslik ta'limini tashkil etish mumkinmi? Fikringizni asoslang
		Bolalarni tabiat bilan tanishtirishda qaysi turdagi o'yinlardan foydalaniladi?Tayanch ibora: o'yin turlari	Predmetli o'yinlarning kichik va o'rta yosh guruhlar uchun ahamiyati nimada?Tayanch ibora: predmetli o'yin	Predmetli o'yinlar orqali bolalarda qanday bilim va tasavvurlar kengayadi?	Ijodiy o'yinlar orqali bolalarda mehnatga munosabat qanday shakllanadi?	Ijodiy o'yinlar orqali bolalarda ekologik madaniyatni rivojlantirish imkoniyatlarini baholang
4.	Tabiatda bolalar mehnatini tashkil qilish	O'yin mashqlari qaysi yosh guruhlar uchun muhim hisoblanadi?Tayanch ibora: yosh guruhlar	Didaktik o'yinlar orqali bolalarda qanday ko'nikmalar shakllanadi?Tayanch ibora: tasvir va so'z	Og'zaki o'yinlar yordamida bolalarda qaysi psixik jarayonlar rivojlanadi?	Tabiiy materiallar bilan o'ynash bolalarning tafakkuri va ijodkorligiga qanday ta'sir ko'rsatadi?	Zamonaviy maktabgacha ta'limda tabiatshunoslik o'yinlarini yana qanday usullar bilan boyitish mumkin?
		Bolalarning tabiatdagi mehnati nima uchun katta tarbiyaviy ahamiyatga ega?Tayanch ibora: mas'uliyatTarbiyachi bolalarni mehnat jarayonida nimalarga o'rgatadi?Tayanch ibora: maqsad va natija	Mehnat jarayonida bolalarda tabiatga bo'lgan munosabat qanday shakllanadi?Tayanch ibora: ongli munosabatMehnat bolalarda qiziqish va mehnatsevarlikni qanday rivojlantiradi?Tayanch ibora: mehnatsevarlik	Tabiatdagi mehnat jarayonida bolalarda qanday ta'limiy vazifalar hal etiladi?Bolalar mehnati orqali o'simlik va hayvonlar haqidagi qanday bilimlar shakllanadi?	Tabiatda bolalar mehnatini tashkil etishda yosh guruhlarini hisobga olish zaruratini tahlil qiling. Tabiatdagi mehnatni ta'lim-tarbiya jarayoniga integratsiyalashning ahamiyatini izohlang	Tabiatda bolalar mehnatini tashkil etmasdan turib, tabiat bilan tanishtirish samarali bo'la oladimi? Fikringizni asoslangTabiatdagi mehnat bolalarda ekologik ongini shakllantirishga qanday hissa qo'shadi?
		Kuzatuvchanlik qaysi faoliyat bilan bog'langanda samaraliroq bo'ladi?Tayanch ibora: mehnat	Bolalar mehnat jarayonida muhit omillarining ta'sirini qanday anglab yetadilar?Tayanch ibora: muhit omillari	Navbatchilikning bolalar mehnatini tashkil etishdagi o'rni izohlang.	Jamoa mehnati orqali bolalarda ijtimoiy munosabatlar qanday shakllanadi?	Sizningcha, maktabgacha ta'limda tabiatdagi mehnat faoliyatini yana qanday usullar bilan boyitish mumkin?
5	Ekskursiya turlari va ularni tashkil etish texnologiyasi	Ekskursiya tabiat bilan tanishtirish jarayonida qanday mashg'ulot turi hisoblanadi?Tayanch ibora: ko'rgazmali metodEkskursiya jarayonida bolalar nimalarni tabiiy sharoitda kuzatish imkoniga ega bo'ladi?Tayanch ibora: mavsumiy o'zgarishlar	Ekskursiya mashg'ulotlarining tabiat bilan tanishtirishdagi afzalliklarini izohlang.Tayanch ibora: afzallikTabiatga uyushtiriladigan ekskursiyalar qanday obyektlarni qamrab oladi?Tayanch ibora: tabiiy obyektlar	Tarbiyachining ekskursiyaga tayyorlanish bosqichlarini izchil tushuntirib bering.Bolalarni ekskursiyaga tayyorlash jarayoni qanday tashkil etiladi?	Ekskursiya jarayonida og'zaki, ko'rgazmali va amaliy metodlarni uyg'un qo'llashning pedagogik ahamiyatini tahlil qilingQishloq xo'jalik ekskursiyalarining ta'limiy va tarbiyaviy imkoniyatlarini baholang	Ekskursiyalarni tizimli ravishda o'tkazmaslik bolalarda tabiat haqidagi tasavvurlarga qanday ta'sir ko'rsatadi?Ekskursiya bolalarda ekologik madaniyatni shakllantirishga qanday hissa qo'shadi?

		Ekskursiyalar bolalarda qaysi his-tuyg'ularni rivojlantiradi? Tayanch ibora: estetik hissiyot	Qishloq xo'jalik ekskursiyalarining asosiy maqsadi nimadan iborat? Tayanch ibora: kattalar mehnati	Tabiatshunoslik ekskursiyasining asosiy tarkibiy qismlarini bayon qiling	Ekskursiyalarni mavsumiy o'zgarishlarga mos holda rejalashtirish zaruratini asoslang	Tabiatshunoslik ekskursiyalarini maktabgacha ta'limda yanada samarali tashkil etish bo'yicha o'z takliflaringizni bildiring
6	Tabiat burchagida o'simlik va qushlar, hayvonlarni saqlash	Tabiat burchagida xona o'simliklarini saqlash qanday ishlarni o'z ichiga oladi? Tayanch ibora: parvarish ishlari	Xona o'simliklarini purkashning ahamiyati nimada? Tayanch ibora: purkash	Xona o'simliklarini ko'paytirish usullarini tavsiflab bering.	Tabiat burchagini tashkil etishda ekologik yondashuvning ahamiyatini tahlil qiling.	Agar tabiat burchagida o'simlik va hayvonlar noto'g'ri parvarish qilinsa, bu qanday oqibatlariga olib keladi?
		Terrarium nima uchun mo'ljallangan? Tayanch ibora: terrarium	Mineral o'g'itlardan foydalanishda qanday qoidalariga amal qilinadi? Tayanch ibora: o'g'itlash	Terrariumni tashkil etishda jonivorlarning biologik xususiyatlari qanday hisobga olinadi?	Bolalarni uy va yovvoyi hayvonlar bilan tanishtirishda tarbiyachining pedagogik yondashuvini baholang.	Bolalarni uy va yovvoyi hayvonlar bilan tanishtirishda ekologik muammolarni qanday tushuntirish mumkin?
		Uy hayvonlari deb qaysi hayvonlarga aytiladi? Tayanch ibora: uy hayvonlari	Ko'chirib o'tqazish va ko'chat qilish o'rtasidagi farqni tushuntiring. Tayanch ibora: ko'chirib o'tqazish	Tabiat burchagida jonli organizmlarni saqlashda gigiyenik talablarning ahamiyatini izohlang	Tabiat burchagi orqali bolalarda mas'uliyat va g'amxo'rlik tuyg'ularini shakllantirish imkoniyatlarini asoslang	Tarbiyachi va oila hamkorligida hayvonlarga nisbatan ongli munosabatni qanday rivojlantirish mumkin?
7	MTT yoshidagi bolalarni ekologik tarbiya berishning maqsadi, vazifalari	Ekologik tarbiya berishning maktabgacha ta'limdagi asosiy maqsadi nimadan iborat? Tayanch ibora: ekologik tarbiya maqsadi	Bolalarda ekologik bilimga bo'lgan qiziqish nima sababdan muhim hisoblanadi? Tayanch ibora: qiziquvchanlik	Umumiy ekologiya fanining mazmuni va tadqiqot obyekti nimalardan iborat?	Hozirgi zamon ekologiyasining yangi sohalarini paydo bo'lish sabablarini izohlang	MTT yoshidagi bolalarda ekologik tarbiya berilmasa, kelajakda qanday muammolar yuzaga kelishi mumkin?
		MTT yoshidagi bolalarda ekologik tarbiya nimani shakllantiradi? Tayanch ibora: ekologik madaniyat	Maktabgacha ta'lim tashkilotida ekologik tarbiya berishda kimlar mas'ul hisoblanadi? Tayanch ibora: tarbiyachi va ota-ona	Ekologiya fanining biologiya va boshqa fanlar bilan bog'liqligini tushuntiring	Inson faoliyatining tabiatga ta'siri ekologik nuqtai nazardan qanday baholanadi?	Ekologik tarbiyani vatanparvarlik bilan bog'lab tushuntirishning pedagogik ahamiyati nimada?
		Ekologik tarbiya qaysi tuyg'u bilan bevosita bog'liq deb hisoblanadi? Tayanch ibora: vatanparvarlik	Bolalarni tabiatni asrashga o'rgatish qanday natijalarga olib keladi? Tayanch ibora: ongli munosabat	Ekologik muammolar qanday omillar ta'sirida yuzaga keladi?	Ekologik ta'limda fanlararo integratsiyaning ahamiyatini asoslang	Tarbiyachi ekologik madaniyatni shakllantirishda qanday shaxsiy namuna ko'rsatishi kerak?
8	MTT yoshidagi bolalarni atrof-muhit bilan tanishtirish va ularda ekologik munosabatni shakllantirish	MTT yoshidagi bolalarni atrof-muhit bilan tanishtirishning asosiy maqsadi nimadan iborat? Tayanch ibora: atrof-muhit	MTTdagi bolalarda atrof-muhitga nisbatan hurmat hissin tarbiyalash nima uchun muhim? Tayanch ibora: hurmat hissi	Jonli va jonsiz tabiat tushunchalarini taqqoslab, ularning asosiy belgilarini tushuntiring	O'zbekiston Respublikasida atrof-muhitni muhofaza qilish bo'yicha qabul qilingan qarorlarning ahamiyatini tahlil qiling	Agar MTT yoshidagi bolalarda ekologik munosabat shakllantirilmasa, kelajakda qanday oqibatlar yuzaga kelishi mumkin?
		Ekologik munosabat deganda nimani tushunasiz? Tayanch ibora: ekologik munosabat	Bolalarda ekologik qiziqishni oshirish qanday natijalarga olib keladi? Tayanch ibora: qiziqish	Tabiat bilan tanishtirish bolalarda tafakkur va nutq rivojiga qanday ta'sir ko'rsatadi?	Mustaqillikdan keyingi davrda ekologik siyosatning asosiy yo'nalishlarini izohlang	Atrof-muhitga hurmat hissin shakllantirishni vatanparvarlik bilan bog'lab tushuntiring
		"MTTdagi ekologiya" fani qaysi fan bilan bevosita bog'liq? Tayanch ibora: pedagogika	Ekologik tarbiyaning barcha tarbiya turlari bilan bog'liqligini izohlang. Tayanch ibora: tarbiya turlari	Tabiat haqidagi bilimlarning yetishmasligi qanday ekologik muammolarga olib keladi?	Qo'riqxonalar tashkil etilishining ekologik va tarbiyaviy ahamiyatini baholang	Bolalarda tabiatni asrash madaniyatini shakllantirishda oila va MTT hamkorligini qanday kuchaytirish mumkin?
9	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ekologik madaniyatini shakllantirish	Maktabgacha yoshdagi bolalarda ekologik madaniyatni tarbiyalashning asosiy vazifasi nimadan iborat? Tayanch ibora: ekologik madaniyat	Ekologik tarbiya jarayonida bolalar qanday bilimlarga ega bo'lishlari zarur? Tayanch ibora: tabiat haqidagi bilimlar	"Ekologik madaniyat" tushunchasining mohiyatini izohlang	Tabiatda xulq-atvor madaniyatini tarbiyalashning pedagogik ahamiyatini tahlil qiling.	Agar maktabgacha yoshda ekologik madaniyat shakllantirilmasa, kelajakda qanday ijtimoiy va ekologik muammolar yuzaga kelishi mumkin?
		Ekologik madaniyat tushunchasi qaysi atama bilan bog'liq? Tayanch ibora: madaniyat	Atrof-muhitni ifloslanishdan saqlash bolalarda qanday mas'uliyatni shakllantiradi? Tayanch ibora: mas'uliyat hissi	Bolalarda tabiat obyektlari va tabiiy hodisalar haqidagi bilimlar qanday tizim asosida shakllanadi?	Oilaviy jamiyatning ekologik madaniyatni shakllantirishdagi hamkorligini baholang.	Ekologik madaniyatni shakllantirishda tarbiyachining shaxsiy namunasi qanchalik muhim?
		Tabiat bolalarni tarbiyalashda qanday manba hisoblanadi? Tayanch ibora: ma'naviy manba	Ekologik tarbiya natijasida bolalarda qanday munosabatlar rivojlanadi? Tayanch ibora: ongli munosabat	Ekologik bilimlarning keyingi ta'lim bosqichlari uchun ahamiyatini asoslab bering	MTTdagi ekologik madaniyatni shakllantirishda pedagogik texnologiyalardan foydalanish zaruratini asoslang	Ekologik tarbiyani milliy va umuminsoniy qadriyatlar bilan uyg'unlashtirish bo'yicha o'z fikringizni bildiring
10	Kuz faslida bolalarni tabiatni kuzatishlariga umumiy tavsifnoma	Kuz fasli qaysi oylardan boshlanadi va qaysi oy bilan yakunlanadi? Tayanch ibora: kuz fasli	Sentabr, oktabr va noyabr oylarida ob-havo qanday farqlanadi? Tayanch ibora: oylar bo'yicha farq	Kuz faslida o'simliklar hayotida ro'y beradigan asosiy biologik o'zgarishlarni tushuntiring	Kuz faslida qushlarning uchib ketishi va uchib kelish sabablarini tahlil qiling	Agar bolalar kuz faslidagi tabiat o'zgarishlarini muntazam kuzatmasalar, ularning tabiat haqidagi tasavvurlarida qanday bo'shliqlar yuzaga keladi?
		Kuzda o'simlik barglarida qanday tashqi o'zgarishlar kuzatiladi? Tayanch ibora: barglarning sarg'ayishi	Shamol va yomg'irli kunlarda tarbiyachi bolalar e'tiborini nimaga qaratishi kerak? Tayanch ibora: tabiat hodisalari	Barglarning rang o'zgarishi qanday jarayonlar bilan bog'liq?	Kuzgi tabiat hodisalarini bolalarga tushuntirishda tarbiyachi qanday yondashuvdan foydalanishi kerak?	Kuzgi kuzatuvlar bolalarda ekologik ongini shakllantirishga qanday ta'sir ko'rsatadi?
		Kuz fasli bolalar uchun qanday kuzatish imkoniyatlarini beradi? Tayanch ibora: kuzatish	Kuz faslida ertalabki shudring paydo bo'lishining sababi nimada? Tayanch ibora: shudring	Barglarning to'kilishi o'simliklar hayoti uchun qanday ahamiyatga ega?	Kuz faslini kuzatish orqali bolalarda qanday ekologik tushunchalar shakllanadi?	Tarbiyachi sifatida siz kuz faslini o'rganishni yana qanday qiziqarli usullar bilan boyitgan bo'ladingiz?
11	Qish faslida bolalarni tabiatni kuzatishlariga umumiy tavsifnoma.	Kalendar bo'yicha qish fasli qaysi oyda boshlanadi? Tayanch ibora: qish fasliO'zbekistonda qish fasli qanday xususiyatga ega? Tayanch ibora: iqlim xususiyati	Dekabr oyida ob-havo qanday bo'lishi bilan tavsiflanadi? Tayanch ibora: dekabr ob-havosiFevral oyida kunlarning uzayishi tabiatga qanday ta'sir ko'rsatadi? Tayanch ibora: kun uzayishi	Qish faslida o'simliklar hayotida yuz beradigan asosiy o'zgarishlarni tushuntiringO'simliklarning yer usti va yer osti qismlaridagi hayot faoliyatini taqqoslab izohlang.	Qish faslida qushlar hayotida ro'y beradigan o'zgarishlarni tahlil qiling.Qishda hayvonlarning tashqi ko'rinishi va hayot tarzidagi o'zgarishlarni izohlang	Agar bolalar qish faslidagi tabiat o'zgarishlarini kuzatmasalar, ularning tabiat haqidagi bilimlarida qanday kamchiliklar yuzaga keladi?

		Qish faslida bolalar diqqatini qaysi tabiat hodisalariga qaratish mumkin? Tayanch ibora: tabiat hodisalari	Qishki shamollari oʻsimliklarga qanday taʼsir koʻrsatadi? Tayanch ibora: shamol taʼsiri	Qishda oʻsimliklarning nam yoʻqotishiga qaysi omillar sabab boʻladi?	Qish faslidagi qishloq xoʻjalik ishlari bolalarda qanday bilim va tasavvurlarni shakllantiradi?	Qishki tabiat hodisalarini oʻrganish bolalarda ekologik ongni shakllantirishga qanday hissa qoʻshadi?
12	Bahor faslida bolalarni tabiatni kuzatishlariga umumiy tavsifnoma	Bahor fasli kalendar boʻyicha qaysi oyda boshlanadi? Tayanch ibora: bahor fasli	Mart oyida ob-havo qanday oʻzgaruvchan boʻlishi bilan tavsiflanadi? Tayanch ibora: harorat oʻzgarishi	Bahor faslida oʻsimliklar hayotida roʻy beradigan asosiy biologik jarayonlarni tushuntiring.	Bahor faslida qushlarning uchib kelishi va uya qurish jarayonining ekologik ahamiyatini tahlil qiling.	Agar bolalar bahor faslidagi tabiat oʻzgarishlarini tizimli kuzatmasalar, bu ularning tabiat haqidagi tasavvurlariga qanday taʼsir qiladi?
		Bahor fasli boshlanishi bilan daraxtlarda qanday oʻzgarishlar kuzatiladi? Tayanch ibora: kurtak boʻrtishi	May oyida ob-havoning beqaror boʻlishi qaysi hodisalar bilan bogʻliq? Tayanch ibora: doʻl va momaqaldiroq	Oʻsimliklarda suv va ozuqa moddalarining harakati qanday amalga oshadi?	Bahor faslini kuzatish jarayonida bolalarda qanday ekologik tushunchalar shakllanadi?	Bahorgi qishloq xoʻjalik ishlari bolalar tarbiyasida qanday ahamiyatga ega?
		Bahor fasli bolalar uchun qanday kuzatish imkoniyatlarini yaratadi? Tayanch ibora: tabiatni kuzatish	Bahor faslida bolalar eʼtiborini ob-havodagi qaysi oʻzgarishlarga qaratish muhim? Tayanch ibora: fasliy oʻzgarishlar	Bahor faslida suv oʻsimliklarining rivojlanish xususiyatlarini bayon qiling	Tarbiyachi bahorgi kuzatuvlarni tashkil etishda qanday pedagogik yondashuvdan foydalanishi kerak?	Bahor faslida tabiatni kuzatish bolalarda ekologik ong va masʼuliyatni qanday rivojlantiradi?
13	Yoz fasliga bolalarni tabiatni kuzatishlarga umumiy tavsifnoma	Yoz fasli kalendar boʻyicha qachon boshlanadi? Tayanch ibora: yoz fasli	Iyun, iyul va avgust oylarida ob-havo qanday farqlanadi? Tayanch ibora: oylar boʻyicha farq	Yoz faslida oʻsimliklar hayotida qanday biologik jarayonlar kechadi?	Yoz faslida qushlar hayotida yuz beradigan asosiy oʻzgarishlarni tahlil qiling	Agar bolalar yoz faslidagi tabiat oʻzgarishlarini kuzatmasalar, bu ularning ekologik tasavvurlariga qanday taʼsir qiladi?
		Yoz faslida Oʻzbekistonda ob-havo qanday xususiyatga ega boʻladi? Tayanch ibora: iqlim xususiyati	Yozda havo haroratining keskin koʻtarilishi tabiatga qanday taʼsir qiladi? Tayanch ibora: issiqlik taʼsiri	Meva va urugʻlarning pishib yetilishi qanday sharoitlar bilan bogʻliq?	Hayvonlarning yoz faslidagi koʻpayishi va rivojlanish jarayonini izohlang	Yoz faslida tabiatni kuzatish bolalarda qanday axloqiy va ekologik sifatlarini rivojlantiradi?
		Yoz faslida havo harorati asosan nechchi daraja atrofida boʻladi? Tayanch ibora: yuqori harorat	Yoz faslida tong va kechki paytlar ob-havosi qanday kechadi? Tayanch ibora: kundalik harorat farqi	Yozda gullaydigan bogʻ va poliz oʻsimliklarining xususiyatlarini tushuntiring.	Yozgi kuzatuvlar bolalarda ekologik tushunchalarni shakllantirishga qanday xizmat qiladi?	Bolalarni yozgi qishloq xoʻjalik ishlari jalb etishning tarbiyaviy ahamiyatini asoslang.
14	MTTda “Ilm-fan va tabiat” markazini tashkil etish	MTTda “Ilm-fan va tabiat” markazini tashkil etishdan koʻzlangan asosiy maqsad nima? Tayanch ibora: markaz maqsadi	“Ilm-fan va tabiat” markazi faoliyati toʻgʻri tashkil etilsa, bolalar qanday natijalarga erishadi? Tayanch ibora: bilimlarni oʻzlashtirish	Guruh xonalarini “Ilm-fan va tabiat” markaziga mos holda jihozlashda qanday talablar hisobga olinadi?	Bolalar eksperimenti konsepsiyasining maktabgacha taʼlimdagi pedagogik mohiyatini tahlil qiling	Agar MTTda “Ilm-fan va tabiat” markazi tashkil etilmasa, bolalar rivojida qanday cheklanishlar yuzaga keladi?
		“Ilm-fan va tabiat” markazi bolalarda qaysi qiziqishni faollashtiradi? Tayanch ibora: kognitiv qiziqish	Tajriba burchagida ishlash bolalarning mustaqil faoliyatiga qanday taʼsir koʻrsatadi? Tayanch ibora: mustaqil faoliyat	Markazda suv va qum bilan ishlash uchun jihozlarning ahamiyatini tushuntiring	“Bir marta koʻrish — yuz marta eshitishdan afzal” tamoyilining tajriba faoliyatidagi oʻrnini izohlang	Sizningcha, “Ilm-fan va tabiat” markazini yanada samarali qilish uchun qanday innovatsion yondashuvlar zarur?
		Zamonaviy maktabgacha taʼlim qaysi asosiy tamoyillarga tayanadi? Tayanch ibora: oʻzini oʻzi rivojlantirish	Markaz faoliyati pedagoglar uchun ham nima sababdan muhim hisoblanadi? Tayanch ibora: pedagogik qiziqish	Tabiiy materiallar bilan ishlash bolalarda qanday bilim va koʻnikmalarni shakllantiradi?	Tajriba orqali sabab–oqibat munosabatlarini shakllantirish qanday amalga oshiriladi?	Tajriba faoliyati bolalarda xavfsizlik qoidalariga rioya qilishni qanday shakllantiradi?
15	Oʻzbekistonda «Bioekosan» va «Ekosan» jamgʻarmalari faoliyati «Qizil kitob» haqida tushuncha	“Bioekosan” markazi qachon va qaysi tashkilot qoshida tashkil etilgan? Tayanch ibora: Bioekosan tashkiloti “Qizil kitob” deganda nimani tushunasiz? Tayanch ibora: davlat hujjati	“Bioekosan” markazining ekologik taʼlim va tarbiyadagi asosiy vazifalarini izohlang. Tayanch ibora: ekologik taʼlim “Ekosan” jamgʻarmasi faoliyatidagi konseptual asoslar nimaga qaratilgan? Tayanch ibora: ekologiya va salomatlik	Ekosan jamgʻarmasining atrof-muhitni muhofaza qilishdagi asosiy faoliyat yoʻnalishlarini bayon qiling. “Ekosan” tomonidan amalga oshirilayotgan loyiha va dasturlarning ekologik ahamiyatini tushuntiring	“Qizil kitob”ning yaratilish tarixi va uning asosiy vazifalarini tahlil qiling Oʻzbekiston “Qizil kitobi”ga kiritilgan hayvon va oʻsimlik turlari qanday mezonlar asosida tasniflangan?	Agar “Qizil kitob” kabi hujjatlar boʻlmaganida, tabiatni muhofaza qilishda qanday muammolar yuzaga kelgan boʻlardi? “Bioekosan” va “Ekosan” jamgʻarmalari faoliyatini bugungi ekologik muammolar bilan bogʻlab baholang
		“Ekosan” jamgʻarmasi qanday turdagi tashkilot hisoblanadi? Tayanch ibora: nodavlat va notijorat	“Ekologiya va salomatlik kunlari” loyihasining ahamiyati nimada? Tayanch ibora: targʻibot va obodonlashtirish	Ekologik inqiroz mintaqalarida Ekosan jamgʻarmasining faoliyati qanday tashkil etiladi?	Milliy va xalqaro “Qizil kitob” oʻrtasidagi oʻxshash va farqli jihatlarini tushuntiring	Sizningcha, nodavlat ekologik tashkilotlar ekologik siyosatda qanchalik muhim rol oʻynaydi?